SISTENS

OBSERVATIONES PRACTICAS

DE

MEDICINA QUADAM EFFICACI IN MOTIBUS NATURÆ EXACERBATIS,

QUAM

DEO PROPITIO

ET

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,

SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DOMINO CAROLO,

BORUSSIÆ PRINCIPE, MARCHIONE BRANDENBURGICO, CETERA

GRATIOSÆ FACULTATIS MEDICÆ CONSENSU,

PRÆSIDE,

DN. D. MICHAELE ALBERTI,

POTENTISS. REGIS BORUSSIÆ CONSILIARIO AULICO, MEDICINÆ PROFESSORE PUBLICO ORDINARIO, PHILOS. NATUR. EXTRAORD. REIPUBL. NORIBERG. PHYS. ORDIN. ACADEM. NAT. CURIOS. COLLEGA,

FACULTATIS MEDICÆ h. t. DECANO SPECTATISSIMO,

PATRONO AC PROMOTORE SUO CUM HONORIS CULTU PROSEQUENDO,

PRO GRADU DOCTORIS,

Summisque in arte Medica Honoribus, Inſignibus, ac Privilegiis More Majorum Solenni obtinendis,

Ad d. Januar. MDCCXVIII. horis ante & pomeridianis,

Publicæ ventilationi ſubmittet

AUCTOR

JOANNES JUNCKERUS,

B. C. D.

§. I.

OBſeruationes practi-cæ, ſine errore collectæ, & cum aliis fideliter communicatæ, quam præcipuum rei medicæ momentum inuoluant, &, ſi primarium artis finem reſpiciamus, omnes theoriæ ſpeculationes, longo ſtudio poſt ſe relinquant, omnes omnino Practici, qui miſeriæ humanæ ſuccurrere in votis quidem habent, inopiam autem ſuam non raro perſpiciunt, vno ore teſtantur.

§. II.

Non deſunt quidem libri, imo volumina, quæ obſeruationum practicarum titulo veniunt, ingentem etiam remediorum farraginem ſatis audacter ſæpe commendant. Quid autem inquam plurimis eorum vere deſideretur, & quam minime defectus rei medicæ

per eadem reſarciantur, cordatorum virorum legantur & audiantur querelæ.

§. III.

Maxime autem omnium adhuc deſiderantur talia medicamenta, quæ motus naturæ erroneos ita corrigere & in talem ordinem reducere poſſint, vt conſectaria illa peſſima, a vulgaribus huius cenſus medicaminibus provenientia, excludantur.

§. IV.

Defectus tales non diuinæ voluntati, vtpote in miſeriam noſtram clementiſſimæ, ſed ipſorum mortalium peruerſis moribus tribuendos eſſe cenſemus. In quo quidem paſſu duo potiſſimum vitia accuſanda veniunt, inuidia ſcilicet & leuitas mentis humanæ. Illa plurimorum animos ita occupauit, vt exiguas etiam res aliis inuideant; & quæuis friuola pro arcanis habenda eſſe putent; qui ſane miſeri quouis modo dolendi ſunt: neſciunt enim, cur nati ſint, neque conſiderant, quod Deus ipſum Filium ſuum dono nobis dederit. Hæc, videlicet animi noſtri leuitas omnia, quæ pateſcunt ſalutaria remedia, ſi non ſunt pompoſa, ſplendida, pretioſa, artificioſa, flocci facile pendit, & incredulitate ſua efficaciſſimorum etiam remediorum vim eneruat: non recordans, quod res, quo ſimpliciores, eo perfectiores, vtplurimum cenſendæ ſint, & ipſa admiranda Dei opera ob eandem animi leuitatem, perpetuitate vileſcant.

§. V.

Haſce conſiderationes ſpecifico illi remedio, de cuius efficacia in motuum anomaliis obſeruationes quaſdam

dam practicas manifeſtas reddemus, præmittendas eſſe iudicauimus, vt duæ illæ animi noſtri extremæ peruerſitates, quantum fieri poteſt, præcludantur, vel ad minimum tanquam abominandæ accuſentur. Sane enim, ſi vel vni mortalium per haſce obſeruationes anſa daretur, auferendi præparato tali remedio cuiuscunque adflicti miſeriam, hanc corporis ſalutem pluris, quam quæuis ſiniſtra vtrimque iudicia, facturi eſſemus.

§. VI.

Non enim diffiteor, cum diſſertationem inauguralem ſcribere mihi imponeretur, quod animi mei vota eo ſtatim abierint, vnde eiusmodi thema petendum eſſet, a cuius euolutione vſus qualiscunque medicus in genus quidem humanum redundaret; omnis autem vana oſtentatio, quæ hac præcipue occaſione ſeſe immiſcere ſolet, excluderetur. Quem vtrumque ſcopum per electam hanc materiam ob has rationes attingere ſpero, quia huius medicinae non inuentor, ſed explanator tantum reputandus ſum, & tamen vſus ſalutaris, ſi rite præparata, dextreque adplicata fuerit, haud dubie inde reſultabit. Commodum etiam illud inde reportabo, quod ſuperſedere hac ratione potuero multiplici illa enarratione, quam nonnulli iam amici a me de illa re deſiderarunt & impetrarunt.

§. VII.

Præparatur autem hoc ſpecificum remedium e quacunque animalium parte: ad quod inquirendi primam mihi dedit occaſionem Tractatus ille Chriſtiani Democriti, *Vitæ animalis morbus & medicina* inſcriptus, in quo Dominus Auctor pag. 89 & 90. peculiares plane effectus

eidem adſcribit, cuius ipſiſſima verba, quia Tractatus non in omnium manibus eſt, hic adpono: „Non poſ-„ſum, quin hic in commodum proximi, & in demon-„ſtrationem aſſertæ hypotheſeos communicem medi-„camentum, quo omnes omnino febres intermittentes, „vnica ſaltem adminiſtrata doſi, ſolutas eſſe ſæpiſſime „comperi, & quidem operatione ſatis mirabili; ſomno e-„nim corripiebantur decumbentes, & protracta per horas „nonnunquam quindecim dulci quiete floreſcente & vi-„uido faciei colore conſpicua, fruſtrantes paroxyſmum „ſani reſurgebant, de non recurſuro hoſte ſecuri. Ea-„dem ſtupenda vi ſomnifera ægrotis, cum ſanis nullum „omnino ſomnum inducat, ſopivit conuulſionum mi-„ſerandarum tragædiam, qua æger libero quaſi aëre ſuſ-„pendebatur, mentis & ſenſuum, etiam extra paroxy-„ſmum impos, & creditus a cacodæmone agi: inducto „enim ſomno triginta horarum incolumem ſtitit ægrum, „loquela & intellectu ſimul redintegratis, & omnibus Me-„dicis, qui operam locauerant, vna cum præſentibus aliis „quaſi attonitis, ac dum de veritate lapidis philoſophici „& medicinæ vniuerſalis fere perſuaſis, licet viliſſimum & „abiectum pharmacopœis fuerit medicamentum; pati-„entibus tamen manibus elaboratum: cuius ſapori grato „aromatico ſi reſponderet odoris graue penetrantis con-„ditio, eſſet quidem vnum ex omnibus quo maxima „morborum coagulantium pars vno quaſi ictu cito, tuto „& iucunde amputari poſſet. Eſt iſtud oleum deſtilla-„tum & ſeparatum a ſuo ſale, ex animalis partibus qui-„buscunque ex *cornuta* ſine vllius rei additione eo vſque „rectificatum, donec nil aduſtarum fecum nigrarum am-
„plius

„plius in fundo relinquat, quod vel quindecim ad mini-
„mum repetitionibus obtinetur. Iſtud inquam oleum
„triginta vel quadraginta guttarum pondere ante paro-
„xyſmum ieiuno ſtomacho, exhibitum, ſomno dulci, &
„de nulla narcoſi ſuſpecto, febres ſepelit.„

§. VIII.

His perſpectis cupidus eram experiundi, num medicamentum tam manifeſtiſſimæ non ſolum, verum etiam omnino ſecuriſſimæ, efficaciæ a diuina clementia mortalibus conceſſum ſit. Cumque in fide Domini Auctoris nullum quidem dubium ponerem, ſed in quibusdam tantum hypotheſibus diuerſum ſentirem, præparationem illius remedii, vt vt laborioſiſſimam, cum ſincero amico, Domino *Joannne Elia Cramero*, tum domeſtico meo, deinde Practico Schwinfurtenſi, & iam idem mecum ius ac priuilegium artis amplectente, bona fiducia ordiebamur, ac intra ſedecim circiter hebdomadas feliciter abſoluebamus.

§. IX.

Subiectum, quod ad præparandam hanc medicinam eligebatur, erat *cruor ceruinus*, qui leniter exſiccatus, & retortæ immiſſus, vt artis eſt, tractabatur. Phlegmate, ſpiritu & ſale volatili accuratiſſime remotis, ſolum oleum mediante retorta, eaque quibuſuis fere rectificationibus noua, tam diu, dextro ignis regimine, abſtrahebatur, donec ne leuiſſimum quidem fecum aduſtarum veſtigium in vitro viſui amplius ſeſe offerret: id quod viceſima prima demum repetitione obtinebatur.

§. X.

Sub his rectificationibus oleum, quod ſub initium

ſatis

ſatis craſſum, fœtidi odoris & aduerſi ſaporis erat, ſubtilius, odore paululum ſuauius, penetrantioris & balſamici reuera ſaporis in dies reddebatur, donec, vti dictum eſt, plenariam ſui attingeret perfectionem: Quo fine obtento noſtra cupido flagrabat, vt daretur occaſio, qua mirificus ille de hoc remedio laudatus effectus obſeruari poſſet: ſemper enim virtus illa ſoporifera, & febres profligans, quæ a Domino Auctore indicabatur, ſuſpecta manebat, ob triſtia illa veſtigia, quæ communia in praxi *narcotica*, vti & febres directe *ſiſtentia* vtplurimum relinquunt.

§. XI.

Accedebat miles quidam, quadraginta circiter annorum, qui teſtante Chiliarcha ſuo, per ſex annos epilepſia laborauerat, ita quidem, vt tribus ſemper diebus circa conſpicuas lunæ phaſes, plenilunium ſcilicet & nouilunium, ab illa infeſtaretur. Primo die, quo a morbo hoc corripiebatur, quinquies circiter, altero ter vel quater, tertio ſemel vel bis paroxyſmus recurrebat: a quibus frequentibus paroxyſmorum per tot annos inſultibus patiens viribus non ſolum valde exhauſtus ac emaciatus, verum etiam mente ſtupidus, imo quodammodo iam fatuus adparebat.

§. XII.

Remedia generaliora, quæ, vt legis eſt apud Practicos, ante ſpecifici huius adplicationem debebant adplicari, temporis anguſtia excludebat: die enim ſubſequente paroxyſmus recurrebat. Primo illius inſultu finito (ſub quo lingua ad cruorem vſque dentibus ſauciata fuit) & altero iam imminente, miſero huic guttæ triginta

huius

huius olei propinabantur, quo momento obdormiebat, ſub ſomno ſæpius ſternutabat, & cum aliquoties de vno in alterum latus recumberet, atque hac ratione ſemi-vigilans redderetur, dicebat: o das iſt eine gar zu gute Sache!

§. XIII.

Poſt 26. horas euigilabat floridus facie, hilaris animo, & inſolito plane appetitu, cum antea pallidus, flaccidus, triſtis & inappetens fuiſſet. Reliqui paroxyſmi omnes, qui exſpectandi adhuc erant ſequentibus diebus, non ſolum penitus ſupprimebantur, ſed nulli etiam alii recurrebant. Reſtitutus enim, qui per integrum adhuc annum in eo loco permanebat, ne exiguum quidem ſanitatis offendiculum perſentiſcebat, ſed habitus corporis in dies robuſtior reddebatur, & artus, qui antea rigidi ac per omnes morbi annos grauiores fuerant, iam ita flexiles & leues ſentiebantur, vt reſtitutus ſæpius diceret: Jch bin in meinen Gliedern ſo leichte, daß ich über Stühle und Tiſche hinüber ſpringen mögte; imo ipſius ratiocinii læſa facultas mox feliciter redibat. Sic vnica doſi atrox hoc malum mirifice tollebatur.

§. XIV.

Quæ animum noſtrum gaudia, ob effectum tam ſtupendum, & omnem ſcepſin medicam deſtruentem, repleuerint, illi, qui a ſalute proximi voluptatem concipiunt, facile ſane coniicient, & clementiam diuinam, quæ ex ipſa morte, ceruo nempe interemto, vitam reſtaurat, nobiſcum extollent.

§. XV.

Alterum exemplum exhibet virgo quædam 17. annorum, temperamenti potiſſimum melancholici, & vitæ

ſedentariæ addicta, quæ ob menſium emanſionem varia hypochondriaco-hyſterica pathemata incurrebat, donec tandem motus illi ſpaſtici in conuulſiuos transmigrarent, ita quidem, vt ſingulis diebus hora poſt meridiem quinta paroxyſmus epilepticus accederet, & per vnius horæ ſpatium circiter duraret.

§. XVI.

Præmittebantur remedia generaliora, primariæ horum motuum cauſſæ, nempe emanſioni menſium, præcipue deſtinata, & cum effectus notabilis non ita prompte ſuccederet, ſed conuulſiones per aliquot hebdomadas quotidie durarent, parens impulſu aliorum a chirurgo quodam auxilium petebat, qui remedia ad ſenſum calida offerebat, vnde ille paroxiſmus, qui circa veſperam occurrebat, non ſolum notabiliter exacerbabatur, verū etiam alius adhuc circa mediam noctem accedebat.

§. XVII.

Oleum noſtrum, quod multo labore & exigua portione paratum erat, epilepſiæ huic ſymptomaticæ opponere, operæ pretium non ducebamus: nullum enim in præſens periculum affectus tales portendunt, & vilioribus medicamentis, methodo genuina accedente, ſuperantur. Quum vero incolæ illius loci parentis animum non mediocriter adfligerent, & morbum ſub incantationis titulum referrent, parenti de nouo auxilium petenti auſcultabamus.

§. XVIII.

Exhibebantur itaque puellæ 25. guttæ olei ante paxyſmum, a quo momento illa obdormiebat, ſub ſomno frequenter ſternutabat, & cum per 24. horas a ſomno illo tranquillo, imo dulci plane, euigilaret, nole-

bat

bat credere, ſe per tot horas dormiuiſſe, ſed eundem adhuc eſſe diem, quo obdormiuerat, reputabat. Interea ſtatim exclamabat: o quam eſurio! moroſa alias & adſpectu pallida, iam hilari & florida facie conſpicua erat. Viuebat per dimidium annum ſatis ſana, ſi excipiamus motus aliquos in abdomine leniores, promotionem menſium reſpicientes.

§. XIX.

Monebatur autem ſubinde, vt ad menſes prouocandos medicamina adſumeret, ſed ſecura conſilium hoc adſpernabatur: vnde non potui, quin illi recurſum paroxyſmi epileptici diuinarem. Dictum, factum: redibant enim circa æquinoctium vernale motus primum ſpaſtici, & tandem conuulſiui, eaque ipſa quinta hora poſt meridiem.

§. XX.

Omiſſis iam generalioribus remediis, quæ puella reſpuebat, oleum ſecunda vice ad 25 guttas propinabatur, quo momento iterum obdormiebat, ſub ſomno ſternutabat, lenem ſudorem excernebat, & poſt 21. horas hilaris, florida, appetens euigilabat.

§. XXI.

Durabat hæc euphoria non amplius quam per dimidium iterum annum, ob contumaciam in medicamenta adſumenda perennem: circa æquinoctium enim autumnale eadem ſcena ludebatur, quo tempore oleum, tertia vice ad 25 guttas exhibitum, eundem per omnia edebat effectum. Mox deinde domicilium meum ex illo loco, longe hinc diſſito, transferebam, neſciens iam, num menſes tandem ſucceſſerint.

§. XXII.

Pro tertio exemplo allegamus virginem plethori-

cam, 21. annorum, temperamenti potiſſimum ſanguinei, quæ poſt menſium per integrum annum obſtructionem & varia ſpaſtica molimina, ſingulis diebus, horis poſt meridiem motibus conuulſiuis corripiebatur. Nullis aliis præmiſſis exhibebatur oleum ad 30 guttas, vnde ſtatim obdormiebat, ſub ſomno ſternutabat, lenem ſudorem excernebat, media nocte ſemi-vigilans vrinam emittebat, & poſt 24 horas hilaris, florido adſpectu & appetitu ingente euigilabat. Paroxyſmus epilepticus non ſolum penitus ſupprimebatur, verum etiam menſtruus fluxus ſequente die redibat, optima cum euphoria.

§. XXIII.

Quartum exemplum ſiſtit virgo 40 annorum, quæ ab epilepticis motibus idiopathicis magis, quam ſymptomaticis, per 15 annos ſingulis menſibus bis, incertis tamen diebus, exercebatur. Hæc cum tempus inuaſionis præſcire non poſſet, olei triginta guttas adſumebat. Nullus quidem ſubſequebatur ſomnus, epilepſia tamen illo ipſo menſe ſemel tantum illam inuadebat, & cum altero menſe alteram olei doſin accepiſſet, ſomnus per 4 horas ſequebatur, & patiens poſtero tempore ſatis ſana & ab epilepſia libera viuebat.

§. XXIV.

Ad ſexum virilem iterum tranſimus, & pro quinto exemplo adducimus iuuenem 24 annorum, plethoricum, ſanguineo-melancholicum, qui per plures annos epilepſia idiopathica vexatus erat. Tempus inuaſionis erat quidem incertum, bis tamen per hebdomadem, & nocturno plerumque tempore, paroxyſmus occurrebat. Præmiſſis generalioribus, laxantibus ſcilicet & ipſa Venæ ſectione, propinabatur oleum ad guttas triginta, quo

mo-

momento obdormiebat, ſæpius ſternutabat, & poſt 14. horas vegetus expergiſcebatur, ac poſtero tempore ab inſultibus epilepticis liber manebat.

§. XXV.

Sextum denique exemplum ſiſtit iuuenis 27 annorum, temperamenti melancholico-ſanguinei, qui per varias in familia ſua contentiones delirium melancholicum, & ſæpius quidem per diem incidebat, ſermones de rebus ſacris frequentes quidem inſtituebat, in nouercam autem animi erat indignabundi, ita vt ne videre quidem illam poſſet. Offerebantur illi 30 guttæ olei, ſtatim obdormiebat, & cum poſt 8 horas euigilaret, mente erat tranquillus, compoſitus, Deo verbis emphaticis gratias dicebat, peccati, in nouercam commiſſi, deprecationem præcipue ſecum conſtituebat, & reliquo tempore ſanus viuebat.

§. XXVI.

Sufficiant hæc de effectu huius olei manifesſimo in corrigendis motibus erroneis allegaſſe: plura quidem eiusdẽ commatis exempla huc adponere potuiſſemus: ne vero per eandem materiam, frequentius repetitam, nauſeam lectori moueamus, allegabimus potius aliquot adhuc exempla, vbi vel nullum, vel exiguum tantum effectum oleum exhibuit: mutila enim & fide non plane digna eſt hiſtoria illa medica, quæ effectus quidem ſalutares huius vel illius remedii deſcribit, reliquas autem circumſtantias, in quibus nullam efficaciam exſeruit, tacet.

§. XXVII.

Quamquam enim tres olei vnciæ propemodum ita conſumtæ ſint, vt in quam plurimis effectum illum ſalutarem vnica ſæpiſſime doſis oſtenderit: habemus tamen

 ex-

exempla, in quibus oleum omni ſtudio & obſeruatione adhibitum eſt, nullum autem conſtantem edidit efficaciam, luculento ſane teſtimonio: quod & hoc remedium, licet mirifica & iucunda virtute confirmatum, ad imperfectionem tamen rerum humanarum ſit referendum; cuius rei tria exempla allegabo.

§. XXVIII.

Vir 46 circiter annorum, temperamenti inſigniter melancholici, mania furioſa & motibus epilepticis per multos annos agitatus erat, cuius miſeria, licet primum ſtimulum ad præparandum hoc oleum nobis adiecerit, a duabus tamen doſibus, abſenti tranſmiſſis, nullo modo auferebatur.

§. XXIX.

Puer quidam 14 annorum motibus epilepticis ſingulis fere horis corripiebatur, vermes quidem ſatis erant ſuſpecti, remedia autem ad illos expellendos adſumere præfracte recuſabat. In hoc cum oleum adhiberetur, nullum effectum exhibebat, ſed paroxyſmi epileptici per aliquot adhuc hebdomadas durabant, donec ſponte demum ceſſarent.

§. XXX.

Iuuenis quidam 28 annorum, temperamenti melancholico-ſanguinei, a ſeptimo ætatis anno epilepſia correptus fuit, primis quidem annis paroxyſmus quouis trimeſtri ſpatio repullulabat, poſterioribꝰ autem inſultus tales ſingulis hebdomadibus ſemel vel bis ordinarie inuadebant. Semel per hebdomadem cum motus illi conuulſiui occurrerent, fortiores erant, bis autem quando infeſtabant, mitiores obſeruabantur. Aliquoties ad decimum vſque diem a recurſione paroxyſmi liber deprehenſus

henſus eſt, quo autem caſu eo vehementior fuit. *Miſer* hic cum auxilium peteret, febre tertiana laborabat, qua conuenientibus remediis profligata, & aliis generalioribus medicamētis præmiſſis, olei vſus adhibebatur. Sumebat itaque ſingulis diebus mane triginta guttas; octauo autem die, quo paroxyſmus maxime timendus erat, ſecunda adhuc doſis veſperi propinabatur, a quibus omnibus nullus inducebatur ſomnus. Nono die vnica iterum doſis offerebatur, quod etiam decimo factum eſt. Patiens, quia omnibus hiſce diebus ab inſultibus epilepticis, per tot annos ipſi familiaribus, liber fuerat, ſpem plenariæ ab hoc malo liberationis teſtabatur, & vale mihi dicens vnicam adhue olei doſin, domum portandam, petebat, vt illam vndecimo die, quo *ſemel tantum* per omnes illos annos paroxyſmum expertus fuerat, ſumere & hac ratione omnem morbi recurſum præcludere poſſet. Verum enim vero cum parens vndecimo die obſeruaret, quod filius patiens ſatis vegetus ſurrexiſſet, disſuadebat olei vlteriorem vſum, & hanc reſiduam doſin, tanquam bonum theſaurum, ad futuram neceſſitatem reponendam commendabat. Exibat filius in campum, ad conſuetos labores ſuos adgrediendos, cumque per aliquot horas huic negotio ſeſe dediſſet, epilepſia vndecimo hocce die recurrebat; qui caſus parentem ita deterrebat: vt ad alterum extremum, nulla ſcilicet medicamenta amplius adhibere, excurreret; quod decretum ſuum duabus præcipue rationibus firmabat: videlicet aiebat, ſe tam multorum Medicorum remedia iam fruſtra adhibuiſſe, & patientem in ignem ſub paroxyſmo aliquando fuiſſe conjectum, a quo tempore nullum amplius auxilium eſſe ſperandum.

§. XXXI.

§. XXXI. In affectibus *arthriticis* olei huius efficaciam experiundi commoda nondum occaſio ſeſe obtulit, quia exiguam illam portionem grauioribus adfectibus deſtinandam iudicaui. In febribus *intermittentibus* nullum ab hoc oleo vidi effectum, licet aliquoties illud in iisdem adhibuerim; quæ ſane res animum magis erexit quam confregit: ſatis enim ſcio, quod Syluiana illa hypotheſis, a qua Dominus Auctor in hoc quidem paſſu parum recedit, febrium negotium vix attingat, nedum abſoluat.

§. XXXII. Illud non prætermittendum eſſe exiſtimo; quod ex ore ipſius Domini Auctoris percepi: altiore enim conſideratione dignum eſt. Voluit nempe odorem huius olei, nonnullis ingratum, corrigere, &, ad hoc obtinendum, portionem aniſi retortæ immiſit. Teſtabatur autem omnes illos, qui ab oleo, hac additione parato, acceperint; per duas horas viſu priuatos fuiſſe.

§. XXXIII. Ceterum notabiles huius olei effectus anſam nobis dederunt, vt vlteriori chymico examini hanc rem ſubiiceremus. Videlicet non ſolum oleum, ſed ſpiritum, ſal volatile & fixum coniunximus, & per crebras cohobationes intra dimidii anni tempus certis encheireſibus *ſal fixum* ita volatile redditum eſt, vt omne illud adſcenderit. Qui autem effectus inde exſpectandi ſint, nondum ſatis ſcio, quia occaſio illud experiundi adhuc defuit.

§. XXXIV. Iam, cum experientiæ & veritati hiſtoricæ primus locus, vti decet, delatus ſit, ſupereſſet, vt ratio & nexus cauſſalis, quomodo ſcilicet & cur e tali remedio tales effectus proueniant, oſtenderetur. Non autem diſſimulo, quod, licet multum de hac re mecum cogitauerim, nunquam tamen ſatis mihi faciam. Hinc ad aſylum illud confugio, quod de ſpecificorum *agendi modo* ratio noſtra nullum facile ſibi conceptum formare poſſit, & quod multa alia adhuc ſint in rerum natura, quorum exiſtendi & agendi rationes intellectus noſter nondum adſequutus eſt.

§. XXXV. Faxit autem diuina benignitas, vt plures adhuc abſconditi naturæ fontes detegantur, & in miſeriam humanam, cui Medici præcipue nati ſunt, redundent!

S. D. G.